

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell Editorial: Xavier Albertí (president), Joan Villarroja (vicepresident), Joan Ballester, Josep Delemus, Lluís Foix, Rosa Font, Dolores Lloveras, Jordi Maluquer, Jaume Oliveras, Vicent Sançhis, Teresa Seseras i Pep Collellidemont (defensor del lector).

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Enric Vila

L'ESCRITOR TENIA UNS FORTS LLIGAMS FAMILIARS I D'AMISTAT

Juan-José López Burniol

Notari

La vida lenta de Josep Pla

Metamorfosi

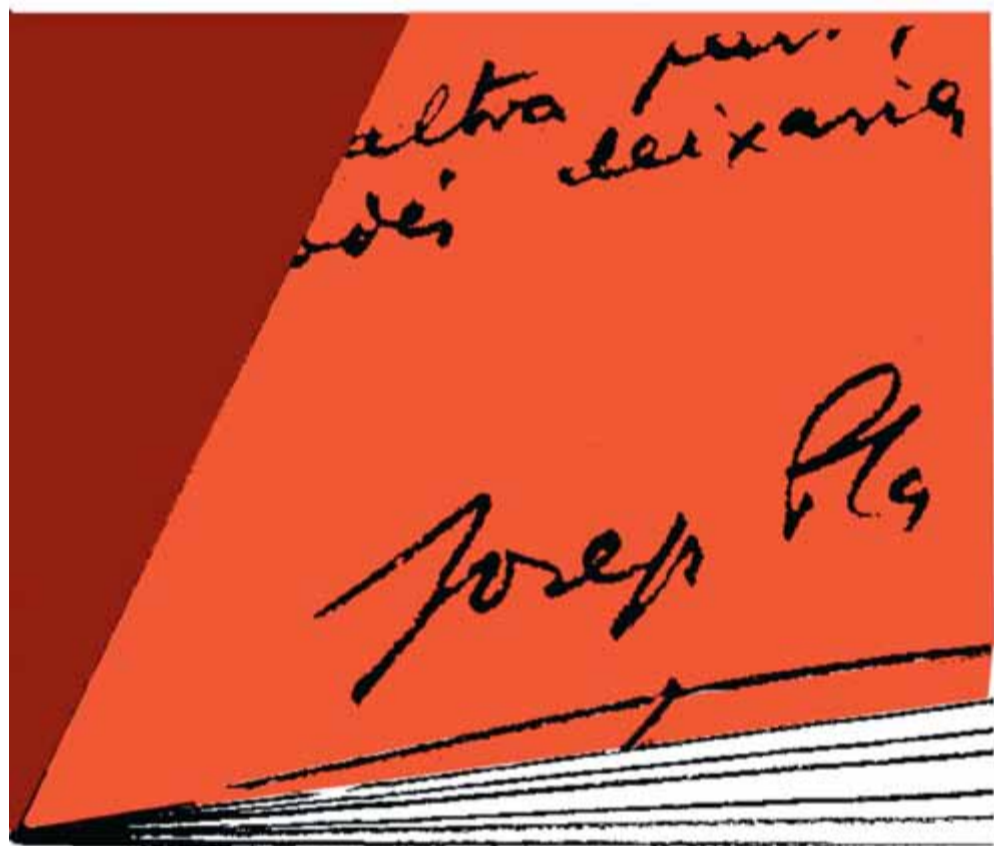
Em seria fàcil escarnir l'acord. Però la notícia important és que la política es va atrevint a mirar la realitat als ulls i que les mentides del provincianisme es queden sense marge. El panorama polític català està vivint una transformació semblant a la que va viure el panorama intel·lectual fa uns anys. Quan començava a escriure, la llibertat de Catalunya era un anhel difús i invertebrat en mans de quatre excursionistes lletraferits i quatre polítics animalistes. Una colla d'escriptors vam mirar de posar prosa al sentiment. Contra insults, censures i menyspreus vam mirar de transformar una intuïció vexada per l'autonomisme en una idea respectable i forta. La carnisseria va ser gran i, entre el 2006 i el 2011, vam rebre tantes bufetades que sovint ens acabàvem barallant entre nosaltres o per-

Com més perills i expectatives hi hagi en joc, més es discutirà

díem el control de les paraules, ferits per la ràbia i per la por que despertaven les nostres opinions. Per sort teníem un públic comprensiu i, a còpia d'insistir –i d'equivocar-nos–, la idea es va escampar i ara es pot dir que és majoritària. Un cop transformat el panorama intel·lectual, és normal que el pes de la història s'hagi traslladat al món polític amb tot el farcell de contradiccions i traumes. Si passar d'un sentiment a una idea és difícil, passar de la teoria a la pràctica demana una metamorfosi col·lectiva més profunda. Hi haurà moments de tot, i hem de saber que els generals aliats del desembarcament de Normandia també es comportaven com vedets i es barallaven entre ells amb ferotgia, tot i tenir els nazis al davant. Com més perills i expectatives hi hagi en joc, més es discutirà la gent i les rivalitats seran més fortes. És un fenomen que haurem d'aprendre a suportar a mesura que desmuntem el balneari autonomista. L'important és cremar etapes, i que el provincianisme es vagi dissolent a favor d'actituds més coherents i clares. No ens hauríem de deixar intimidar per aquestes veus moralitzants que tot ho converteixen en un drama potser perquè, davant la perspectiva de la llibertat de Catalunya, en el fons i en secret se senten desvalgudes.

Recordo el dia de setembre de 1967 en què vaig comprar *El quadern gris*, de Josep Pla. Va ser a migdia i a La Casa del Libro, a la ronda de Sant Pere. Després, com que havia d'agafar el tren a l'estació de França per anar a Figueres i, des d'allà, al campament de Sant Climent, vaig baixar caminant fins a les Set Portes, on vaig dinar una paella. Era molt aviat i, en una altra taula, un capellà gran i amb sotana, també sol, feia el mateix que jo. Llavors, tot dinant, vaig començar a llegir l'estudi de Joan Fuster que obre el llibre i en què, si no m'equivoco, qualifica Pla de *kulak*. ¿Per què m'interessava Pla? ¿On l'havia conegut? Ningú me'n va parlar mai ni a casa ni al col·legi. No estava entre els autors que llegia el meu pare, ni *Destino* figurava entre les revistes que es rebien a casa. Vaig començar a llegir *Destino* en una perruqueria de Calella de la Costa, que crec estava al carrer que llavors es deia "31 de gener" –entrada dels "nacionals" a Calella, el 1939– i que avui em sembla que es diu "carrer d'Amadeu". Així vaig descobrir el *Calendario sin fechas* i, gràcies a ell, vaig començar a comprar la revista, que, un cop llegida, deixava sobre una taula de la sala d'espera de la notaria del meu pare. He repetit moltes vegades, pensant en tot això, que un país en què es podia llegir una revista com *Destino* en una perruqueria és un bon país.

A PARTIR D'AQUEST MOMENT, vaig anar comprant tots els volums vermells de l'obra completa de Pla a mesura que apareixien, i n'he llegit una bona part, fins al punt de poder dir que Josep Pla ha estat un escriptor que m'ha influït molt. L'explicació és senzilla: els llibres de Pla m'han ajudat a conèixer i comprendre el fet català, cosa que per a mi té una importància gran, atès que la meua aproximació a Catalunya s'ha produït més pel cap que pel cor. El que no vol dir que no l'hagi llegit amb profit sobre altres temes, com –per exemple– *Sobre París i França*. No estranyarà doncs, amb el que dic, que també hagi comprat i llegit alguns dels llibres que s'han escrit sobre Pla –de Martinell, Pla, Castellet, Badosa, Vila...–, així com que hagi fet el mateix amb *La vida lenta. Notes per a tres diaris (1956, 1957, 1964)*, edició i pròleg de Xavier Pla. Hi

CARME PERIS

Els llibres de Pla m'han ajudat a conèixer i comprendre el fet català, cosa que per a mi té una importància gran, atès que la meua aproximació a Catalunya s'ha produït més pel cap que pel cor

ha unes paraules d'aquest pròleg que justifiquen la publicació d'aquest tipus de papers un cop mort el seu autor i que insisteixen en la seva utilitat: "En la mesura que Pla va ser un escriptor que va entendre que la quotidianitat era una dimensió de la realitat que valia la pena de convertir en el centre de la seva vida, si no de la seva literatura, les "notes per a un diari" són un dels grans elements paratextuals d'allò que la crítica ha denominat l'epitext (tot allò que "envolta" l'obra i que és conegut posteriorment)".

ELS TEXTOS ARA PUBLICATS pertanyen a

aquesta classe de materials que són útils per contextualitzar i interpretar l'obra d'un escriptor, i que paga la pena publicar sempre que aquesta obra sigui important i transcendent des d'una perspectiva de futur, condició que es dona amb escreix en l'obra de Pla, destinada a perdurar. Perquè aquestes notes són una relació diària –molt breu– del temps que feia aquell dia; de si va dormir o no; de si va "carregar" massa alcohol el dia anterior; de les persones que va tractar i de les que el van visitar al mas; del que va menjar, sol o acompanyat, i de si estava bo; de la seva solitud, sempre elogiada, però compatible amb un fort sentiment per una concreta absència; i per acabar –amb obsessiva fixació– si ha treballat o no. Són detalls irrelevants, però que amb la seva reiteració, juntament amb algun judici de valor, alguna reflexió o alguna crítica, que sempre s'escapen, ens ajuden a completar el perfil del personatge. Treballador infatigable; amb uns forts lligams familiars i d'amistat (la presència de "la mà" [sic] és constant); i anticonvencional (així: "25 desembre 1964: Nadal. Decideixo no llevar-me. Dino al llit. Canelons. Passo la tarda dormint. La Teresa, fora: silenci total. Deliciós. (...) Sopo al llit. (...) Passat molt bon dia").